

ПАДТРЫМКА ДЗІЦЯЧАЙ
ТВОРЧАСЦІ

SUPPORT OF CHILDREN'S
CREATIVITY

ВЯРТАННЕ МЭЦЭНАТАЎ

Дыяспара любой нацыі адыгрывае вялікую ролю ў развіцці грамадства, культуры і бізнэсу сваёй Айчыны. Беларуская ж дыяспара штучна ізаляваная ад Беларусі на падставе адрознення поглядаў з сённяшнімі ўладамі на гісторыю і будучыню сваёй краіны. У той жа час беларускі шоу-бізнэс не выходзіць пакуль з зародкавага стану — існуе ў выглядзе напаясамадзейнай “эстрады”, падкормленай бюджэтам і прафільтраванай дзяржаўнымі цензарамі. У гэтым зародковым арганізме адсутнічае прафесійнае прадзюсарства як інвестыцыі з дакладным планам прасоўвання і продажу шоу-прадукта. У гэтым зародковым “эстрадным” арганізме адсутнічае таксама і інстытут мецэнацтва — вольны густоўны адбор музыкі і фінансаванне праектаў, якія даспадобы гурманам мастацтва.

Сённяшняя беларуская культура закрытая ад вольных укладанняў у яе: дзяржава бярэ да 30% падаткаў ад пералічанай сумы. І тут праз шматлікія заслоны прабіўся чалавек, які лічыць справай гонару падтрымку

RETURNING OF PATRONS OF THE ARTS

The diaspora of any nation plays a big role in the development of the society, culture, and business of the homeland. However, the Belarusian diaspora is artificially isolated from Belarus as its ideas concerning the history and the future of the country differ much from the points of view of today's authorities. At the same time, the Belarusian show business cannot leave its germinal condition yet – it exists in the form of semi-amateur “variety show” sponsored by the state budget and filtered by state censors. In this germinal organism, there are no professional producers with investments, exact plans of promotion, and sales of show products. In this germinal “variety” organism, there is no institution of arts patronage, i.e. a free qualitative selection of music and the financing of projects favored by art gourmets.

Today's Belarusian culture is closed for free investments in it - the state takes up to 30% taxes from incomes. However, despite numerous obstacles, there appeared a person who

ініцыятываў у беларускіх літаратуры і музыцы — Ірэна Каляда-Смірнова (хаця літаратура і музыка далёка не вычэрпваюць кірункаў яе мецэнацкага ўкладання). Гэты артыкул выкліканы вялікай удзячнасцю і высокай асабістай сімпатыяй да спадарыні Ірэны. Аздараўленне дзяцей, выданне кніг, запіс і тыражаванне музыкі — толькі пачатак пераліку падтрыманых творчых і гуманітарных ідэй. Адзіная нязменная рыса ўсіх падтрыманых спадарыняй Ірэнай пачынанняў — загартаваны патрыятызм і мастацкая арыгінальнасць. Гэтыя дзве рысы (беларускасць і навізна) мецэнацтва спадарыні Ірэны складаюць ужо пэўны пласт у новай гісторыі Беларусі: першыя зборнікі дзіцячых сачыненняў аб Радзіме, першы мастацкі пераклад Фёдара Дастаеўскага на беларускую мову, першы аўдыёзапіс на старабеларускай мове Статута ВКЛ і інш. Гісторыя мецэнацтва Беларусі пакуль не сістэматызаваная і не надрукаваная, але ў многіх даследаваннях можна прачытаць пра высакародныя ўчынкi нашых продкаў, накіраваныя на падтрымку айчыннага мастацтва. Спіс можна пачынаць ад святой Еўфрасінні Полацкай, праз усе стагоддзі прайсці да эпохі Рэнесансу, калі мецэнацтва магнатаў і шляхты прывяло да шыкоўнага мастацтва і дойлідства, дайсці да мецэнацтва XVIII ст., прасачыць творчыя ініцыятывы беларускіх дзеячаў XIX ст., праглядзець станаўленне беларускага Адраджэння ў пачатку XX ст., а потым прыйсці да мецэнацтва XX — пачатку XXI ст.

Мецэнацтва як некамерцыйнае ўкладанне — неабходная ўмова развіцця многіх відаў мастацтва і адкрыцця новых імёнаў. Асобныя часткі культуры не ў стане існаваць без “гуманітарнай дапамогі”. Такімі з’яўляюцца, напрыклад, усе новыя, маладыя віды мастацтва; яны ніколі не бываюць выгаднымі і маюць у сваім развіцці толькі адну крыніцу выжывання — мецэнацтва. Тое ж адбываецца цяпер з маладым для Беларусі (як, дарэчы, і для многіх краін Еўропы) стылем музыкі, які ў шырокім сэнсе называюць “медываль” — сярэднявечныя балады, танцы і п’есы. Гэты стыль мае некалькі прынцыповых патрабаванняў да сваіх выканаўцаў — музыка XII-XVII ст., агучаная на копіях тагачасных інструментаў (стыль дапускае стварэнне некаторай колькасці новаствораных мелодый

considers it an honor to support initiatives in Belarusian literature and music - Irene Kalada-Smirnov (although literature and music are not the only directions of her contributions as a Maecenas). This article is caused by my big gratitude and high personal affection towards Irene. Children’s health improvement, books publishing, music recording – this is only the beginning of the list of creative and humanitarian ideas she has supported. The only invariable line of all undertakings supported by Irene is strong patriotism and art originality. Belarusianess and novelty are present in everything supported by Irene; there is already a certain layer in Belarus’ contemporary history - the first collections of children’s essays about Belarus, the first literary translation of works by F. Dostoyevsky into the Belarusian language, the first audio record in the old Belarusian language of the Statute of the Grand Duchy of Lithuania, etc.

The arts patronage history of Belarus is not systematized yet and not published, but in many researches it is possible to read about our ancestors’ noble acts aimed at supporting Belarusian arts. The first one can be Saint Euphrosyne of Polatsk, then, centuries later, during the Renaissance period, magnates and the nobility were patrons of the arts and their activity led to the efflorescence of art and architecture; after that - arts patronage in the 18th century, creative initiatives of Belarusian public figures in the 19th century, the formation of the Belarusian national Revival in the early 20th century, and finally – the patrons of the arts in the early 21st century.

Patronage of the arts, as noncommercial investments, is a necessary condition of the development of many art forms and of the opening of new names. Separate parts of culture cannot exist without “humanitarian assistance”. For example, all new, young art forms are such - they are never profitable and the only source of their survival is arts patronage. The same is happening right now with the new for Belarus (and, by the way, for many countries in Europe) style of music which is in a broad sense called “mediaeval” - medieval ballads, dances, and plays. This style has several basic requirements – the music of the 12th – 17th centuries is to be performed on copies of instruments of that time (there may be a limited number of

у жорсткіх межах сярэднявечнага стылю). Музыка стылю медываль на Беларусі — нязменная крыніца патрыятызму, бо даказвае, што наша краіна ў часы Сярэднявечча і Рэнэсансу мела высокаразвітае мастацкае асяроддзе. Гуртоў стылю медываль на Беларусі ў апошнія часы амаль не было. Толькі ў апошнія гады з’явілася новая генерацыя музыкаў. Яны ў большасці выпадкаў выйшлі з рыцарскіх клубаў, дзе доўгі час біліся на турнірах, а цяпер узялі ў рукі музычныя інструменты: “Стара Літва”, “Ліцвінскі хмель”, “Верхні горад”, “Вайдалот”, “Осіміра”, “Герфункер” і інш. Некаторыя з іх не здолеюць вытрымаць напружання, з якім сутыкаюцца ўсе гурты ў першыя гады творчасці. Але тыя, што выжывуць, сутыкнуцца з новай хваляй праблемаў: дзе набыць вартыя інструменты, дзе знайсці пастаянны рэпетыцыйны пункт, як рэгулярна займацца рэкламай, і, нарэшце, як аплаціць студыю для запісу музыкі.

Дзякуючы падтрымцы Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, настойлівасці і працаздольнасці музыкаў, менеджараў “Беларускай музычнай альтэрнатывы” і падтрымцы мецэнатаў (у тым ліку Ірэны Каляды-Смірновай) гурт “Стары Ольса” ўжо прэзентаваў шосты альбом, маючы аншлагі на танцавальных і канцэртных выступках. (Беларусь можа стаць першай краінай у Еўропе, дзе канцэрты старой акустычнай музыкі збіраюць больш аматараў, чым музыкі сучаснай электроннай.) Вопыт гэтага выжывання, вопыт працы з музычным матэрыялам, сувязі са студыямі і менеджарамі гурт цяпер перадае маладым, бо робім адну справу на гонар адной краіны. Дзякуючы “Бацькаўшчыне” гурт “Стары Ольса” ў двухгадовым сваім ўзросце пазнаёміўся з Ірэнай Калядой-Смірновай, якой, як і кожнаму мецэнату, сталі даспадобы некаторыя музычна-даследчыя ідэі ўдзельнікаў гурта. Вынікам стаў дыск “Verbum” (з латыні “Слова”), у якім, акрамя музычных здабыткаў (“Полацкі сшытак”), упершыню былі агучаныя з беларускай фанетыкай “Слова пра паход Ігаравы”, загучалі пад лютню арыгінальныя тэксты Міколы Гусоўскага, запісаныя вялікія ўрыўкі Статута ВКЛ пад беларускія дуды і начытаныя ўрыўкі з “Пана Тадэвуша” пад беларускую ліру. Гэта быў першы вопыт, і калі спадарыня Ірэна атрымала вынікі працы — ліцэнзійныя дыскі

newly created melodies written within the strict borders of the mediaeval style). The mediaeval style music of Belarus is an unfailing spring of patriotism as it proves that our country did have an advanced art environment at the times of the Middle Ages and the Renaissance. Until recently, there were not many mediaeval bands in Belarus.

Only during the latest years, there has appeared a new generation of musicians. In the majority of cases, these groups were formed thanks to the knights’ clubs. Among them, there are Stara Litva, Licvinski Chmiel, Vierchni Horad, Vaidalot, Osimira, Gerfunker, etc. Some of them will not manage to survive the pressure faced by all new groups during the first years of their existence, but those who survive will have to face a new wave of problems - where to buy good instruments, where to find a place for rehearsals, how to regularly advertise their activity and, at last, how to pay for music recording.

Thanks to the support of the International Public Society “Belarusans’ World Association «Bačkaŭščyna»” («Homeland»), the persistent work of the musicians and the managers of the Belarusian Musical Alternative, and the support of patrons of the arts (including Irene Kalada-Smirnov), the “Stary Olsa” band has presented its 6th CD. Belarus can become the first country in Europe where concerts of old acoustic music attract more fans than modern electronic music. Now the band shares its survival experience with new groups.

Thanks to the IPS BWA «Bačkaŭščyna», “Stary Olsa” got acquainted with Irene Kalada-Smirnov who liked our music and our music-research ideas. Thanks to her assistance, we recorded our CD “Verbum” (i.e. “Word” in Latin), which included such chefs-d’oeuvre as the Polatsk Adversaria, the Lay of Igor’s Warfare, original texts by Mikola Husouski, big fragments of the Statute of the Grand Duchy of Lithuania, and fragments from “Pan Tadeusz”. It was the first experience of our cooperation; when Irene received the results – the CDs – she made the following professional step of a patron of the arts – she simply asked us of our next original ideas. There were lots of ideas - our ancestors left us many pearls of musical art. Without excessive negotiations, Irene

— яна зрабіла наступны прафесійны крок мецэната. Яна проста запытала, ці маюць удзельнікі гурта іншыя арыгінальныя ідэі. А ідэй процьма — нашыя продкі пакінулі так шмат перлінаў музычнага мастацтва, што працы хопіць вялікаму Інстытуту гісторыі. Без залішніх перамоваў спадарыня Ірэна прапанавала брацца за далейшую працу. І тут, абапіраючыся на вопыт, набыты за ранейшыя гады, ольсаўцы год працавалі над старымі мелодыямі і паўгода ў студыі. Праз паўтара года пабачыў свет дваіны альбом “Скарбы літвінаў”, які вяртае мноства згубленых шэдэўраў. Ад святой Еўфрасінні Полацкай да Ірэны Каляды-Смірновай і далей нашая культура і нашыя нашчадкі будуць абавязаны вам, беларускія мецэнаты. Шчыры дзякуй!

Зміцер Сасноўскі, кіраўнік гурта “Стары Ольса”

suggested to continue the work.

For a year, the participants of the band worked on old melodies and then for half a year - in the studio, which resulted in the recording of the double CD “Litvins’ Treasures” that restores many lost masterpieces. From Saint Euphrosyne of Polatsk to Irene Kalada-Smirnov and other people, our culture and our descendants will be obliged to you, Belarusian patrons of the arts. Thank you very much!

Zmicer Sasnouski, the head of the “Stary Olsa” band

